

**TRØNDELAG
STATSADVOKATEMBETER**

Politimesteren i Trøndelag

DERES REF.:

VÅR REF.:

DATO:

201900729-03

27.06.2019

Inspeksjon av Trøndelag politidistrikt mai 2019

1. Innledning

Trøndelag statsadvokatembeter legger stor vekt på å drive en konstruktiv og målrettet fagledelse i samspillet med Trøndelag politidistrikt. Vi gjennomfører jevnlig fagmøter med politijuristene i henhold til egen fagledelsesplan. Ved noen av disse fagmøtene er også andre sentrale aktører i straffesaksbehandlingen invitert, herunder politifaglige etterforskningsledere og etterforskere. Inspeksjon er et viktig tilskudd til den mer jevnlig fagledelsen vi utøver gjennom saksbehandling og fagmøter m.v.

Formålet med fagledelsen er å medvirke til at politidistriktet på en effektiv måte når de mål som er satt for straffesaksbehandlingen, og at dette gjøres med en arbeidsmetodikk som ivaretar hensynet til rettssikkerheten til de som er involvert i saken, jf. riksadvokatens rundskriv nr. 2/2012.

Ved denne inspeksjonen har vi hatt særlig oppmerksomhet på to viktige områder. Vi har sett på utviklingen ved FSI etter forrige inspeksjon i november 2018, og vi har søkt å klarlegge hvilke utfordringer politiet særlig står overfor i arbeidet med de alvorligste "offersakene". Vi har også foretatt tilsyn med politiets oppfølging av saker som gjelder brudd på besøksforbud og kontaktforbud.

I tillegg har vi foretatt en konkret oppfølging av kvalitetsundersøkelsen av prioriterte voldssaker. I perioden fra januar til april i år har vi vurdert kvaliteten i etterforskningen av prioriterte voldssaker med samme metodikk som ble anvendt under kvalitetskontrollen. Tiltaket ble gjennomført ved at politiet i nevnte periode ble pålagt å sende alle alvorlige voldssaker til statsadvokaten for påtaleavgjørelse. En oppsummering av undersøkelsen er inntatt i denne rapporten. Rapporten om undersøkelsen følger som eget vedlegg til inspeksjonsrapporten.

Med denne inspeksjonsrapporten søker vi å bidra med retningslinjer, råd og veiledning til politiet for å oppnå best mulig utvikling for straffesaksbehandlingen i distriktet.

2. Forberedelse og gjennomføring

Som tidligere nevnt ble forrige inspeksjon av politidistriktet gjennomført i november 2018. FSI var et av de sentrale tema også ved den inspeksjonen. I forkant av inspeksjonen i 2018 innhentet vi relevante instruksjoner og rutinebeskrivelser for FSI. I forkant av denne inspeksjonen har vi kun mottatt oppdaterte rutinebeskrivelser for noen av funksjonene i FSI. Vi har videre, på samme måte som ved forrige inspeksjon, innhentet en oversikt over alle saker som ble registrert inn ved FSI en tilfeldig valgt uke, denne gang uke 12 i 2019. Dette for å kunne sammenligne med tilsvarende informasjon om sakene som innkom i uke 42 i 2018. Som ledd i tilsynet av saker om brudd på besøks- og kontaktforbud innhentet vi en fullstendig oversikt over anmeldelser på saksfeltet for perioden januar til april 2019.

Agenda og timeplan for inspeksjonen ble fastsatt i vårt brev av 30. april 2019 til politimesteren. Inspeksjonen var lagt opp som en oppfølging av temaene fra foregående inspeksjon. Vi valgte å intervju de samme funksjonene/personene som ved siste inspeksjon. Inspeksjonen ble gjennomført 14. og 15. mai 2019, med møter/intervju med påtaleleder og hennes seksjonsledere, leder av FEE, politimesteren, leder av FSI og fagleder påtale ved FSI, samt leder av Seksjon for etterforskning ved Sentrum politistasjon, GDE Trondheim/Værnes/Fosen (Midt). Dette er ved siden av FEE den største etterforskningsenheten i politidistriktet, med totalt ca. 70 ansatte (hvorav 12 – 13 sivile) fordelt på tre avsnitt; kriminalvakt og publikumsmottak, spesialavsnitt og allmennavsnitt. Vi hadde også et møte med leder og et styremedlem i PJ for å få innblikk i deres oppfatning av status for påtalejuristenes arbeidshverdag og etterforskningsfeltet generelt i politidistriktet.

I forberedelsene til inspeksjonen og intervjuene gjennomgikk vi politidistriktets tertialrapportering på straffesaksområdet, og Politidirektoratets underveisevaluering av etableringen av Felles straffesaksinntak fra april 2019.¹

3. FSI

3.1. Organisering og informasjonsflyt

Arbeidet i FSI beskrives gjerne i tre oppgavesett i prioritert rekkefølge; (1) etterforskningsledelse i initialfasen, (2) vurdere og fordele saker og (3) ferdigstille saker/oppgaver.

FSI Trøndelag iverksatte døgnkontinuerlig tjeneste fra 3. september 2018. Politifaglig etterforskningsleder (PEL) har aktiv tjeneste 24/7. Påtalejuristene har tjeneste 16/7 med påfølgende

¹ POD, april 2019, Underveisevaluering av etableringen av Felles straffesaksinntak

hjemmevakt på natt i ukedager, og aktiv tjeneste hele døgnet i helgene. Sivil straffesaksstøtte ved FSI har tjeneste 16/7.

Det er etablert gode rutiner for informasjonsdeling mellom FSI og operasjonsleder (OPS). Det er kort fysisk avstand mellom lokalitetene til FSI og OPS. Tjenesten i FSI utføres av 9 PEL, 6 sivile tilsatte og 9 påtalejurister, inkludert fagleder påtale FSI.

Det er ganske nylig etablert en fast rutine for hele politidistriktet hvor FSI, OPS og alle innsatslederne i distriktet logger seg på Skype og har en kort parole om pågående og forventede hendelser for det kommende arbeidssettet. Parolen gjennomføres tre ganger i døgnet ved oppstarten av det enkelte vaktsettet. FSI deltar også ved OPS sine vaktskifter på ettermiddag og kveld.

I tillegg gjennomføres det hver morgen en parole ved FSI hvor OPS deltar, og de politifaglige etterforskningslederne i alle tjenesteenhetene i distriktet deltar på videolink.

Samlet borger dette for god og hensiktsmessig informasjonsflyt med sikte på å ivareta en av FSI's primæroppgaver – sørge for en enhetlig og god kvalitetsmessig håndtering av alle innkomne straffesaker i distriktet. Den brede møteflaten antas også å være viktig for å avklare prioriteringen av etterforskningsressursen til enhver tid i distriktet.

3.2. Ansvar for innsettelse i arrest

FSI Trøndelag har, ved de parolene og videomøtene som er etablert, et godt utgangspunkt for å ivareta de to høyest prioriterte oppgavesettene. Det ble imidlertid påpekt, både fra leder FSI og andre, at den politifaglige etterforskningslederen (PEL) i FSI til tider er opptatt med andre oppgaver, som går utover kapasiteten til å ivareta etterforskningsledelsen i initialfasen ved direkte kontakt med patruljen(e) på stedet.

Dette skyldes særlig at PEL er pålagt ansvaret for innsettelse i sentralarresten. Det betyr til tider hyppige fravær fra "kommandoposten" i FSI for å ta i mot arrestanter og vurdere innsettelse i arresten. Det er etablert en oppstyrker for PEL på helg med vaktsett 20 – 04, og dette avhjelper noe, men fortsatt blir det utfordrende for PEL å ha tilstrekkelig kontinuitet i ledelsen av etterforskningen i den viktige initialfasen. Ved inspeksjonen forelå det ikke noen oversikt over hvor mye tid PEL bruker på arrestoppgaver. Leder FSI ble anmodet om å prøve å få til en enkel tidsregistrering, og meldte tilbake at det i løpet av fem tilfeldig valgte vaktsett (både dag, kveld og natt) fra 16. til 19. mai var et samlet tidsbruk i arresten på omtrent 7 timer. På vaktsettet natt til 17. mai hadde PEL 14 innsettelse i arresten, og det sier seg selv at han da i liten grad er i posisjon til å kunne ivareta primæroppgaven med etterforskningsledelse i initialfasen.

Ansvaret for arrestinnsettelse må av forståelige grunner være plassert ved en funksjon som har aktiv tjeneste 24/7. For Trøndelag politidistrikt betyr det at det enten må tilligge FSI eller OPS. Vi

forstår at det ligger en samlet og kvalifisert vurdering bak politidistriktets valg, men finner grunn til å påpeke at den valgte løsningen er meget uheldig med tanke på primæroppgaven til FSI. Vi anbefaler at distriktet vurderer tiltak for å avlaste PEL oppgaven med arresten, slik at hun/han kommer i en bedre posisjon for å kunne ivareta etterforskningsledelsen i initialfasen.

3.3. FSI har ikke egne etterforskere

FSI Trøndelag har ikke egne etterforskere. Kriminalvakten ved Sentrum politistasjon i Trondheim er en viktig ressurs for saker som skjer i dens nedslagsfelt (GDE Trondheim/Værnes/Fosen (Midt) og GDE Gauldal/Orkdal (Sør)) på dag og kveld. Det er imidlertid ikke døgnkontinuerlig bemanning av kriminalvakta. Det er patruljene og politiarbeid på stedet (PPS) som utgjør grunnstammen i etterforskningskapasiteten utenfor kontortid.

En gjennomgående beskrivelse under inspeksjonen var at FSI "slipper taket" i sakene for tidlig. Det ble både fra FSI og leder FEE uttrykt at man ønsket at FSI skulle holde lenger i sakene for å påse at etterforskningen etter den umiddelbare initialfasen ble gitt nødvendig prioritet og holdt høy kvalitet. Som eksempel ble det vist til at så snart patruljen var ferdig på stedet og en evt. arrestant eller en fornærmet var på vei inn til politihuset, ble saken overført til kriminalvakta. Kriminalvakta har i tillegg ansvar for publikumsmottak, og har også timeavtaler med publikum som har bestilt tid for å inngi anmeldelse. Prioriteringskonflikter kan oppstå uten at FSI lenger er tett nok på til å ivareta ansvaret for riktig prioritering og oppfølging. I tilknytning til eksempelet ble det presisert at kriminalvaktleder gjennomgående prioriterer sine knappe ressurser godt i slike tilfeller.

Saker som oppstår på kveld eller helg blir i mange tilfeller også overført til ansvarlig tjenesteenhet tidligere enn det FSI egentlig ønsker, gjerne i tilknytning til morgenmøtene, og før initialfasen i etterforskningen er fullført.

Det ble fra flere gitt uttrykk for at utfordringen med at sakene slippes for tidlig av FSI, må ses i sammenheng med at FSI ikke har egen etterforskningsressurs. Mangelen på etterforskningsressurs er også en bekymring i forhold til oppbyggingen av restanser hos påtaleleddet i FSI. Det har sammenheng med at i saker hvor det mangler bare små enkle etterforskningskritt før de kan påregnes avgjort med forelegg eller tilståelsesdom, så blir etterforskningsoppgaven satt ut til aktuelle tjenesteenhet og påtaleansvaret beholdes ved FSI. Også her kan det lett oppstå prioriteringskonflikt ved at tjenesteenheten sitter på egen portefølje, og de "små enkle" oppgaven fra FSI må prioriteres opp mot denne. Erfaring har vist at antallet slike "delte saker" hvor påtaleansvaret ligger igjen i FSI er ikke ubetydelig, og det blir vanskelig for fagleder påtale ved FSI å holde oversikten og sikre fremdriften i disse sakene.

Tilførsel av egne etterforskere til FSI er et spørsmål om disponeringen av den samlede etterforskningsressursen i politidistriktet. Leder av FSI har helt siden oppstarten av FSI påpekt

utfordringene med ikke å ha egne etterforskere. Problemstillingen er følgelig godt kjent for ledelsen i distriktet, og vi er trygge på at disponering av samlet etterforskningsressurs kontinuerlig følges opp av øverste ledelse i politidistriktet.

FSI har foreslått egne dedikerte etterforskningspatruljer i alle fall på helg ved hver GDE. Det vil være en bedre løsning enn en tildeling av et lite antall etterforskere til FSI. Sistnevnte alternativ vil lett kunne føre til en dreining bort fra initialfase og prioritering, til utføring av enkle etterforskningskritt med sikte på avgjørelser av små og enkle saker. Det vil ikke være en ønsket utvikling.

Vi tiltrer vurderingen til leder FSI og fagleder påtale ved FSI om at man i første omgang søker å få til prioriterte etterforskningspatruljer ved GDE. Det vil være avgjørende for effekten at denne er "underlagt" FSI og ikke inngår fullt og helt i den styrken OPS råder over. Det betyr selvsagt ikke at patruljen i ledige stunder og ved eventuell hendelser som krever det, kan brukes til oppdragsløsning av annen karakter enn etterforskning. Med det gode samarbeidet som er etablert mellom FSI og OPS i Trøndelag er vi trygge på at det vil bli løst på en god måte i den praktiske hverdagen.

3.4. Brudd på besøksforbud

Vi innhentet i forkant av inspeksjonen en oversikt over alle anmeldelser i statistikkgruppen brudd på kontaktforbud (kode 0576) for perioden januar – april 2019. Oversikten omfattet 53 saker. Det er ikke foretatt noen grundig gjennomgang av alle sakene, men stikkprøver viste at saker mot en og samme siktet for brudd mot samme fornærmede – en institusjon – i samme tidsperiode, var behandlet av to ulike påtalejurister. Sakene var avgjort med både påtaleunntatelse og forelegg, sannsynligvis uten at sakene var sett i sammenheng.

Under inspeksjonen ble det opplyst fra FSI at de i et samarbeid med Sør-Trøndelag tingrett hadde fått tilbakemelding på kvaliteten på oversendte påtegninger fra FSI i tilståelsessaker, begjæringer om tvangsmidler og besøksforbud. De fikk gode tilbakemeldinger på alle områder med unntak av begjæringer om opprettholdelse av besøksforbud.

Anmeldelser for brudd på besøksforbud blir som for andre saker registrert inn ved FSI, som har ansvaret i initialfasen. Den videre oppfølging avhenger av om saken blir vurdert egnet for avgjørelse av FSI jurist, eller om den overføres til sakstrekkinge jurist.

Fra riksadvokatens mål- og prioriteringsdirektiv for 2019 (Ra2019/1) hitsettes;

Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet om praktisering av straffeprosessloven § 222a i saker om vold i nære relasjoner har avdekket variasjoner i håndhevingen av besøksforbud.¹³ Det fremgår av sammendraget at håndhevingspraksis er sporadisk, samt en tiltalepraksis som gjør at brudd håndheves lenge etter at de er begått. Riksadvokaten

omerindrer det ansvar politi og påtalemyndighet har etter EMK artikkel 1 jf. artikkel 3 og 8¹⁴ og understreker at brudd på besøksforbud skal og må følges opp adekvat og raskt

Vår vurdering er at politidistriktet må gå gjennom sin praksis i oppfølgingen av saker som gjelder brudd på besøksforbud. Det er viktig at håndhevingen løftes opp på det nivå den skal være både med hensyn til rask og adekvat reaksjon. Det faktum at alle saker nå sluses inn gjennom FSI bør kunne gi et godt utgangspunkt for å fastsette hensiktsmessige og etterprøvbare retningslinjer for oppfølgingen av disse sakene. Vi ber om å få oversendt en oversikt over det eller de tiltak politidistriktet beslutter å iverksette for å sikre rask og adekvat oppfølging av saker som gjelder brudd på besøksforbud. Temaet vil bli fulgt opp nærmere av statsadvokatene i den løpende fagledelsen inneværende år.

3.5. Saker som gjelder dødsfall

I samsvar med riksadvokatens retningslinjer² og Trøndelag statsadvokatembeters rutinebeskrivelse nr 1/2015 skal alle saker hvor det er foretatt etterforskning eller undersøkelser omkring dødsfall sendes til statsadvokaten. Vi har erfart at noen saker blir oversendt fra FSI og andre fra saksjourhavende jurist. Også saker hvor det har vært gjennomført undersøkelser over noe tid, samt obduksjon med mottatt endelig obduksjonsrapport flere uker/måneder etter dødsfallet, er oversendt hit fra FSI. Undersøkelsene eller etterforskningen er utført ved en GDE/tjenesteenhet med FSI jurist som påtaleansvarlig. Det ga grunnlag for å undersøke hvordan FSI juristen eventuelt er i stand til å ivareta sin rolle som påtaleansvarlig i slike saker.

Etter møtene om dette tema under inspeksjonen har politidistriktet endret rutine for disse sakene, slik at sakstypen "mistenkelige dødsfall" nå alltid blir overført fra FSI til saksjourhavende jurist for videre oppfølging. Vi er enig i at det er et riktig grep for å sikre at disse sakene får den nødvendige oppmerksomhet fra påtaleansvarlig i saken.

4. Oppfølgingen av prioriterte saker

4.1. Innledning

Politidistriktet har i tertialrapporten for første tertial 2019 beskrevet en økning i antall saker for de alvorligste seksuallovbruddsakene og voldssakene. Dette sammenholdt med informasjon om at det bl.a. er

- vanskelig å rekruttere etterforskere
- stor turnover

² Ra brev av 04.12.2014 Retningslinjer for henleggelse av saker om mistenkelige dødsfall

- erfarne etterforskere og etterforskningsledere har blitt rekruttert til nye stillinger og funksjoner
- flere store etterforskningsaker gående som trekker på de samme ressursene som skal håndtere sakene som krever spesialkompetanse,

har over tid skapt en bekymring for oppfølgingen av de alvorlige offersakene. Dette var utgangspunktet for våre møter og samtaler under inspeksjonen.

4.2. De alvorligste seksuallovbruddene

For voldtekt er det pr. første tertial i år registrert 58 saker. For tilsvarende periode i fjor var antallet 43. Saksbehandlingstiden har økt noe, og oppklaringsprosenten er synkende.

For saker som gjelder seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år er antallet saker i år (første tertial) 27 mot 18 i samme periode i fjor. Oppklaringsprosenten er høy, men saksbehandlingstiden har økt.

Politidistriktets egen gjennomgang av påtaleavgjorte voldtektssaker i perioden januar – mars 2019 gav grunn til å anta at det var en sammenheng mellom lang saksbehandlingstid og lav oppklaring. Politiet konkluderer selv med at den store utfordringen for disse høyt prioriterte sakstypene er kapasitet, og da særlig på etterforskersiden.

Det er både beskrevet og opplyst under inspeksjonen at det i 2018 gjennomgående var stor turnover på voldtektsteamet ved Sentrum politistasjon. Teamet består av unge og uerfarne etterforskere. Antallet etterforskere som har vært tilgjengelig for å følge opp voldtektssakene ble beskrevet noe ulikt, formentlig avhengig av hvordan man vurderte effekten av at etterforskere fra spesialavsnittet i stor grad er de som blir "tatt ut av" ordinær drift og satt inn i de til enhver tid løpende "stor sak prosjektene". Det var på tiden for inspeksjonen i alt 6 slike store prosjekter gående, og disse binder opp spisskompetansen innenfor både etterforskningsledelse og etterforskning. FEE er dimensjonert til å kunne håndtere flere store saker samtidig, men det ble kommentert at 6 slike saker samtidig nok strekker kapasiteten til ytterpunktet.

Voldtektsteamet ved Sentrum politistasjon er organisatorisk en del av GDE Trondheim/Værnes/Fosen (Midt). De etterforsker majoriteten av voldtektssakene i politidistriktet, men voldtektssaker blir også etterforsket ved de andre GDE'ene i TPD.

Statsadvokatene viser til at politireformen er en profesjonalitets- og kvalitetsreform. Etterforskning og oppfølging av voldtektssaker og seksuelle overgrep mot barn skal prioriteres og gjennomføres med høy kvalitet. Riksadvokaten har gjennom både kvalitetsrundskrivet og årlige prioriteringskriv utvetydig uttrykt at alle saker som faller inn under riksadvokatens prioriteringer skal gis forrang ved knapphet på ressurser.

Vi er bekymret over den utviklingen som er beskrevet. Det er ikke tilfredsstillende når politidistriktet over tid har slitt med kapasitetsutfordringer på disse sentrale saksområdene. Vi finner derfor grunn til å anmode politidistriktet om å iverksette konkrete tiltak for å styrke kapasiteten til å etterforske og følge opp sakene innenfor disse sakskategoriene. Seksjonsleder for etterforskning ved Sentrum politistasjon beskrev at situasjonen ved voldtektsteamet allerede var vesentlig bedre enn for kort tid siden, og det er et positivt trekk. Inspeksjonen etterlot imidlertid et inntrykk av at det fortsatt var et misforhold mellom sakstilgang og ressurser. Vi ber derfor om å få en nærmere beskrivelse av hvilken kapasitet man har til å etterforske disse sakene samlet i TPD, og hvordan man evt vil flytte på ressurser eller oppgaver for å komme opp på et tilfredsstillende nivå.

4.3. Tilrettelagte avhør

Det var en liten nedgang i antall avhør fra 2017 (536) til 2018 (510). Antallet avhør i første tertial 2019 tilsier at man kommer ut omtrent som i 2018 eller noe over. Verken andelen avhør innenfor frist, som er noe over 50 %, eller saksbehandlingstiden er tilfredsstillende. Det ble påpekt at det for en god andel av avhørene som ikke tas innen frist foreligger grunner som i medhold av straffeprosessloven § 239 fjerde ledd kunne forlenget fristen, men at dette ikke synliggjøres ved beslutning om fristforlengelse. Hovedårsaken til at man ikke når målkravet er likevel kapasitetsutfordringer knyttet til antall avhørere/utnyttelsen av disse. Det var i utgangspunktet ingen søkere til avhørerutdanningen ved PHS fra TPD ved siste søknadsrunde, men etter fornyet utlysning fikk man en søker.

Kvaliteten på avhørene er slik vi erfarer det gjennomgående meget god.

Påtalejuristene som er avhørsledere har også det videre påtaleansvaret i de sakene hvor det foretas barneavhør av fornærmede. Det er hovedsakelig saker som gjelder seksuelle overgrep mot barn og mishandling i nære relasjoner som inngår i deres portefølje. Det iverksettes nå en endring ved at påtalejuristene (2) som har hatt særskilt ansvar for voldtektssaker vil inngå i det teamet av påtalejurister som er avhørsledere, totalt 8, hvorav 2 i Steinkjer og 6 i Trondheim., Alle juristene i dette teamet deler på avhørsledelse og påtaleansvar for voldtektssaker og saker hvor fornærmede er avhørt ved barneavhør. Dette er ment å skulle gi en mer fleksibel og robust enhet, uten at det skal gå utover kvaliteten på påtalearbeidet med disse spesialiserte saksområdene.

Vi mener dette er en fornuftig løsning, særlig ut fra at 1 til 2 påtalejurister for å følge opp voldtektssaker fra GDE Sør og GDE Midt, har vært sårbart med tanke på den prioritet disse sakene skal ha.

Vi anbefaler at påtalejuristene i dette teamet bevisstgjøres betydningen av å dokumentere og beslutte fristutsettelse for avhør der det er grunnlag for det, slik at oppgitt måloppnåelse blir mest mulig korrekt. Vi anbefaler videre at politidistriktet nøye følger med på om økningen i antallet

påtalejurister som skal ha påtaleansvaret for voldtektssaker får noen negative konsekvenser for oppfølgingen og kvaliteten på etterforskningen i disse sakene. Nærhet og god relasjon mellom politifaglige etterforskningsledere, etterforskere og påtaleansvarlige er et viktig element for å oppnå god ressursutnyttelse og fremdrift i disse sakene.

Statsadvokatene vil komme tilbake til dette i forbindelse med den nasjonale kvalitetsundersøkelsen i 2020.

4.4. U/18 års saker

Politidistriktet har slitt med noe for dårlig måloppnåelse på saksbehandlingstid for ungdomssakene. Fra desember 2018 ble påtaleansvaret for alle u/18 saker i distriktet lagt til generell påtale i Steinkjer. Vi ble styrket i vår oppfatning om at dette tiltaket har hatt god effekt både på saksbehandlingstid og kvalitet i sakene. Påtalejuristene i Steinkjer gjennomfører jevnlig møter med aktuelle etterforskermiljøer og eksterne samarbeidspartnere i distriktet, og det er etablert en god og omforent forståelse av at disse sakene skal behandles uten unødig tidsspille, slik at eventuell reaksjon kommer i så nær tilknytning til lovbruddet som praktisk mulig.

Statsadvokatene er meget tilfreds med utviklingen i politidistriktets arbeid med disse sakene, og forventer at den positive trenden frem mot måloppnåelse fortsetter videre utover i 2019.

4.5. Oppfølging av kvalitetsundersøkelsen 2018 av prioriterte voldssaker

4.5.1. Politiets egen oppfølging av kvalitetsundersøkelsen 2018 av prioriterte voldssaker

Som en følge av den regionale kvalitetsundersøkelse statsadvokatene gjennomførte og la frem høsten 2018, besluttet politidistriktet at det skulle ses på tiltak for å øke kvaliteten og redusere saksbehandlingstiden på prioriterte voldssaker.

Hovedtiltaket var å lage en prosjektmal på sakstypen i Indicia. Dette skjedde i samarbeid med fag- og opplæringsansvarlig etterforskning Terje Kammen og hovedinstruktør Nina Flo Mørkved. Påtalemyndigheten deltok med politiadvokat Vegard Hermann Tobiassen og politiadvokat Hans Vang. Malen inneholder forhåndsdefinerte hypoteser som må tilpasses den enkelte sak, og 25 forhåndsdefinerte aktiviteter med ytterligere informasjon om sentrale gjøremål under hver enkelt. Aktivitetene er definert med utgangspunkt i de måleparameterne statsadvokaten benyttet i kvalitetsundersøkelsen.

Påtaleleder har besluttet at alle prioriterte voldssaker skal ha en e-plan i form av Indicia-prosjekt, hvor malen danner utgangspunktet.

I perioden hvor alle prioriterte voldssaker skulle sendes statsadvokaten for avgjørelse ble det også foretatt kontroll med at rutinebeskrivelsen ble fulgt, og den enkelte jurist som ikke hadde fulgt den fikk tilbakemelding om det.

I tillegg har kvalitetsundersøkelsen blitt noe brukt på tilbakemeldingsmøter på PPS hva angår delen om straksetterforskning.

4.5.2. Trøndelag statsadvokatembeters oppfølging av riksadvokatens kvalitetsundersøkelse 2018

Det er utarbeidet en egen undersøkelsesrapport som omfatter en oppfølging av riksadvokatens koordinerte landsomfattende kvalitetsundersøkelse. Denne ligger vedlagt inspeksjonsrapporten. Bakgrunn for undersøkelsen er riksadvokatens føringer om at funnene fra undersøkelsen i 2018 skal brukes ved fremtidige inspeksjoner, jf brev av 21. desember 2018 (2018/01625-001 HST/ggr)

På denne bakgrunn ga Trøndelag statsadvokatembeter pålegg til Trøndelag politidistrikt om at alle alvorlige voldssaker i en periode skulle påtaleavgjøres av statsadvokatene, dette som en oppfølging av riksadvokatens kvalitetsundersøkelse for 2018. Pålegget gjaldt for perioden 16. januar og ut april 2019.

Alle statsadvokatene har deltatt i undersøkelse og har fylt ut et skjema for hver enkelt sak som inneholdt parametre som ikke ga de beste resultat for Trøndelag politidistrikt i undersøkelsen av 2018.

Det er gledelig å registrere at i perioden januar og ut april 2019 så har positive påtalevedtak steget fra 32 % i 2018 til 59 % i 2019. Dette er nær en dobling. I hovedsak dreier dette seg om tiltaleuttak.

Kvaliteten har økt når det gjelder åstedsdokumentasjon, sporsikring og kvalitet i avhør. For detaljer vises det til vedlagte undersøkelse.

4.5.3. Statsadvokatenes vurdering av politidistriktets oppfølging av riksadvokatens kvalitetsundersøkelse 2018

Det registreres en markant økning av kvalitet og forbedret oppklaring av prioriterte voldssaker.

En merker seg politidistriktets oppfølging av kvalitetsundersøkelsen hvor distriktet benytter kvalitetsmarkørene aktivt ved prosjektmal i Indicia

Påtaleleder har besluttet at alle prioriterte voldssaker skal ha en e-plan i form av Indicia-prosjekt, hvor malen danner utgangspunktet. Dette betyr at dersom verktøyet benyttes aktivt, vil kvaliteten holdes høy fremover i tid.

5. Oppsummering og anbefalinger

Det samlede inntrykket av utviklingen ved FSI er positivt. Rutinene for informasjonsdeling og enhetens vektlegging av støtte og veiledning til patruljene i den innledende etterforskningsfasen synes godt etablert. Det er imidlertid en bekymring knyttet til PEL's oppgave med innsettelse i arresten. Oppgaven medfører fravær fra "kommandoposten" med en klar risiko for at oppfølgingen av pågående saker ikke får den kontinuitet som kreves. Vi anbefaler at politidistriktet vurderer om det kan være rom for ytterligere oppstyrking eller annen måte å avlaste PEL for denne funksjonen, slik at PEL kan ivareta sin primærfunksjon uten de avbrudd som innsettelse i arrest utgjør.

FSI har ikke egne etterforskere. Vi viser videre til de utfordringer som er beskrevet i kapittel 3.3., og anbefaler at politidistriktet søker å etterkomme FSI's ønske om "egne" prioriterte etterforskningspatruljer, eller eventuelt en annen løsning for å sette FSI i stand til å holde lenger i sakene i initialfasen. Det bør også arbeides videre for å finne en best mulig løsning på prioriteringskonflikten som lett kan oppstå mellom GDE's arbeid med egen portefølje, og anmodningene om å utføre små og enkle etterforskningskritt i saker som fortsatt tilhører FSI.

Riksadvokaten har som kjent understreket at brudd på besøksforbud skal og må følges opp adekvat og raskt (Ra2019/1). Det er neppe mulig å få til uten at det er etablert gode rutiner som følges opp av de ansvarlige politifaglige lederne for etterforskning og påtaleansvarlige i sakene. Sakene kommer inn gjennom FSI, og vi ber derfor om å få oversendt en oppdatert beskrivelse av rutiner/saksgang for behandlingen av saker som gjelder brudd på besøksforbud. Frist for oversendelse settes til 1. september 2019.

Under inspeksjonen ble det opplyst at politidistriktet har kapasitetsutfordringer særlig på etterforskersiden i saker som gjelder alvorlige seksuallovbrudd. Vi minner om at riksadvokaten utvetydig har uttrykt at alle saker som faller inn under riksadvokatens prioriteringer skal gis forrang ved knapphet på ressurser. Det er ikke tilfredsstillende når politidistriktet over tid har slitt med kapasitetsutfordringer på disse saksområdene, hvor høy kvalitet og god fremdrift i etterforskningen er særlig viktig. Statsadvokatene vil følge situasjonen nøye videre utover 2019, og ber i den anledning om å få oversendt en nærmere beskrivelse av hvilke dedikerte ressurser politidistriktet har til å etterforske og påtalebehandle de alvorligste seksuallovbruddene, og hvordan man eventuelt vil flytte på ressurser eller oppgaver for å komme opp på et tilfredsstillende nivå. Frist for slik oversendelse settes til 1. september 2019.

Avslutningsvis vil vi bemerke at det er positivt at politidistriktet klarer å holde de samlede restansene på straffesaksområdet under rimelig kontroll. Det er videre gledelig å se utviklingen i saker som gjelder gjerningspersoner under 18 år, hvor de konkrete tiltak som er iverksatt har gitt gode resultater. Vi følger utviklingen på dette området med en forventning om at den gode utviklingen vil fortsette videre utover 2019.

Med vennlig hilsen

Bjørn K. Søknes
førstestatsadvokat

Jarle Wikdahl
statsadvokat

Kaia Strandjord
statsadvokat

Gjenpart:

Riksadvokaten
Politidirektoratet

Vedlegg:

Trøndelag statsadvokatembeters oppfølging av riksadvokatens kvalitetsundersøkelse 2018, datert 15. mai 2019

Vedleggsrapport til statsadvokatenes inspeksjon av Trøndelag politidistrikt 2019

Trøndelag statsadvokatembeters oppfølging av riksadvokatens kvalitetsundersøkelse 2018

Denne rapporten omfatter en oppfølging av riksadvokatens koordinerte landsomfattende kvalitetsundersøkelse. Riksadvokaten har gitt føringer om at funnene fra undersøkelsen i 2018 skal brukes ved fremtidige inspeksjoner, jf brev av 21. desember 2018 (2018/01625-001 HST/ggr)

På denne bakgrunn ga Trøndelag statsadvokatembeter pålegg til Trøndelag politidistrikt om at alle alvorlige voldssaker skulle i en periode påtaleavgjøres av statsadvokatene. Dette som en oppfølging av riksadvokatens kvalitetsundersøkelse for 2018. Pålegget gjaldt for perioden 16. januar og ut april 2019.

Alle statsadvokatene har deltatt i undersøkelse og fylt ut et skjema for hver enkelt sak som inneholdt parametre som ikke ga de beste resultat for Trøndelag politidistrikt i undersøkelsen av 2018. Undertegnede har sammenstilt og forsøkt å analysere resultatet i denne rapporten.

Antall og type saker

Pålegget gikk ut på at alle saker som angikk mulig overtredelse av strl 2005 §§ 272, 273 og 274, skulle oversendes statsadvokaten til påtaleavgjørelse. Det vil si følgende statistikkgrupper: 1752 – Grov kroppskrenkelse, 1753 – Grov kroppskrenkelse, med følge død, 1754 – Kroppsskade, 1755 – Grov kroppsskade, 1756 – Grov kroppsskade, med følge død

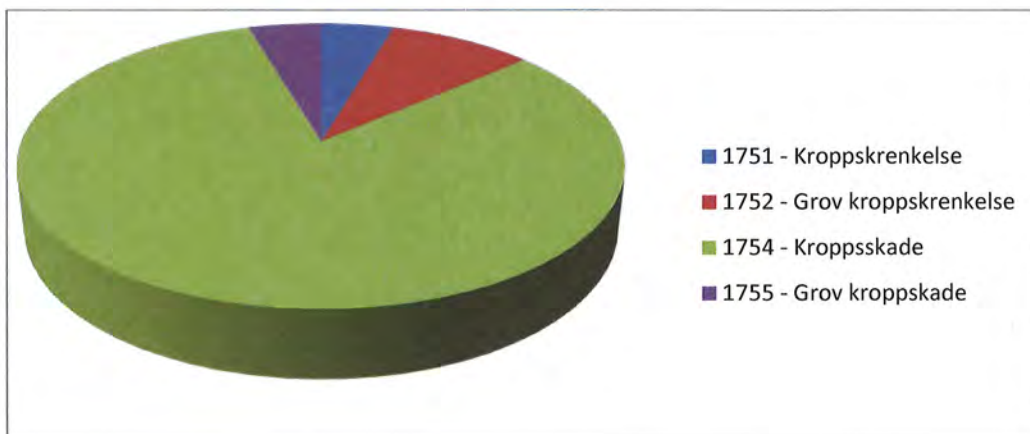
Pålegget gjaldt alle typer saker uansett relasjon og uansett mistenkt-siktet status. Påtegningen for oversendelse ble merket med "Kvalitetsundersøkelse".

22 saker fordelte seg slik dersom en ser på koding ved påtaleavgjørelsen:

1752 – Grov kroppskrenkelse	2
1753 – Grov kroppskrenkelse, med følge død	0
1754 – Kroppsskade	18
1755 – Grov kroppsskade	1
1756 – Grov kroppsskade, med følge død	0

(En sak ble ved påtaleavgjørelse kodet som 1751 – Kroppskrenkelse)

III. 1 – Fordeling saker fordelt etter statistikkgrupper

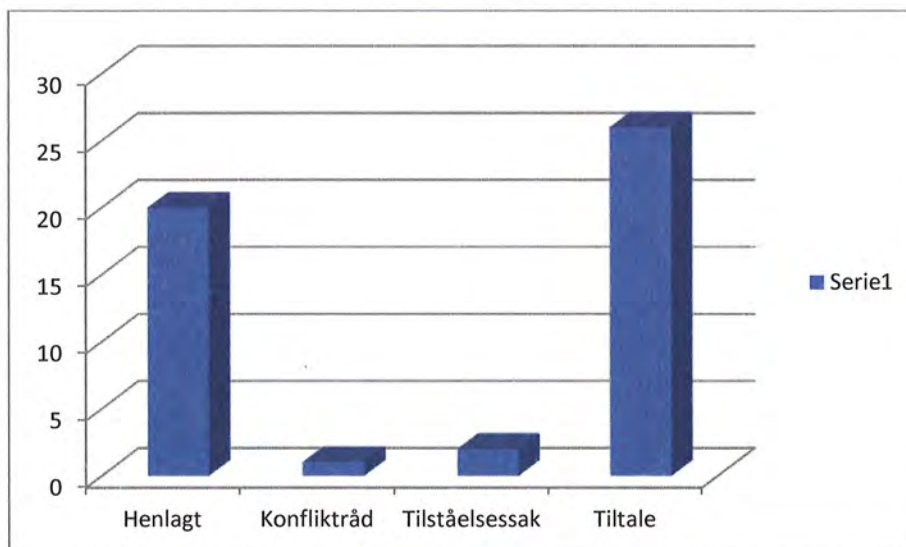
Påtaleavgjørelsen

For undersøkelsesperioden har vi sett på flere saker enn de undersøkte 22 saker i forhold til selve påtaleavgjørelsen.

49 saker fordelte seg slik:

Henleggelse:	20
Konfliktråd:	1
Tilståelsessaker:	2
Tiltale:	26

III. 2 – Fordeling saker fordelt etter statistikkgrupper etter påtaleavgjørelse

Sammenligning påtaleavgjørelser undersøkelsen 2018 og 2019.

Avgjørelse	2018	2019
Henleggelse	68 %	41 %
Påtaleunntatelse	0 %	0 %
Forelegg	0 %	0 %
Tilståelsessak	2 %	4 %
Tiltale	26 %	53 %
Annet - konfliktråd	4 %	2 %

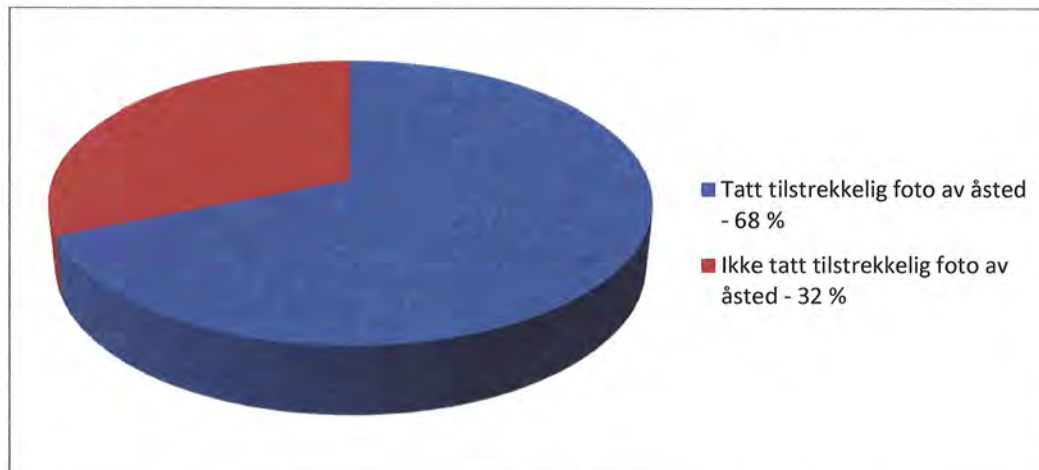
Det er gledelig å registrere at i perioden januar og ut april 2019 så har positive påtalevedtak steget fra 32 % i 2018 til 59 % i 2019.

Initialfasen – ved utrykning på stedet

Er det tatt tilstrekkelig foto av åstedet?

I 11 av 16 relevante saker ble det tatt tilstrekkelig foto av åsted.

III. 3 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor det er tatt tilstrekkelig foto av åsted.

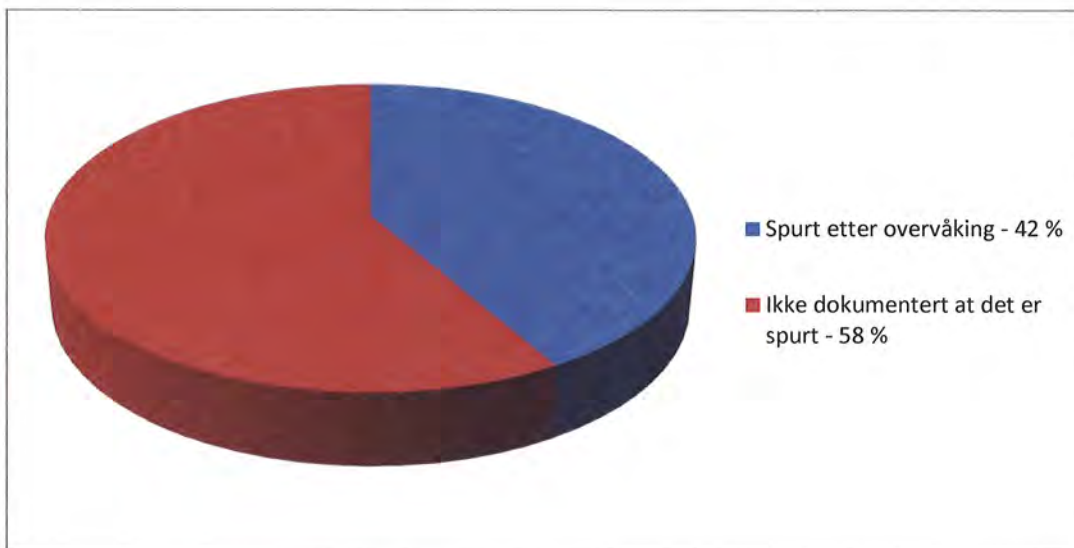

Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 52,2 % til 68 %.

Er det tilstrekkelig undersøkelse og evt. sikring av overvåkingsvideo eller andre lignende bevismidler (viltkamera mv?)

I 5 av de 12 relevante sakene var det dokumentert at det var spurt etter overvåkingskamera ell. lign.

III. 4 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor det er tilstrekkelig undersøkt og evt. sikret bla overvåkingsvideo.

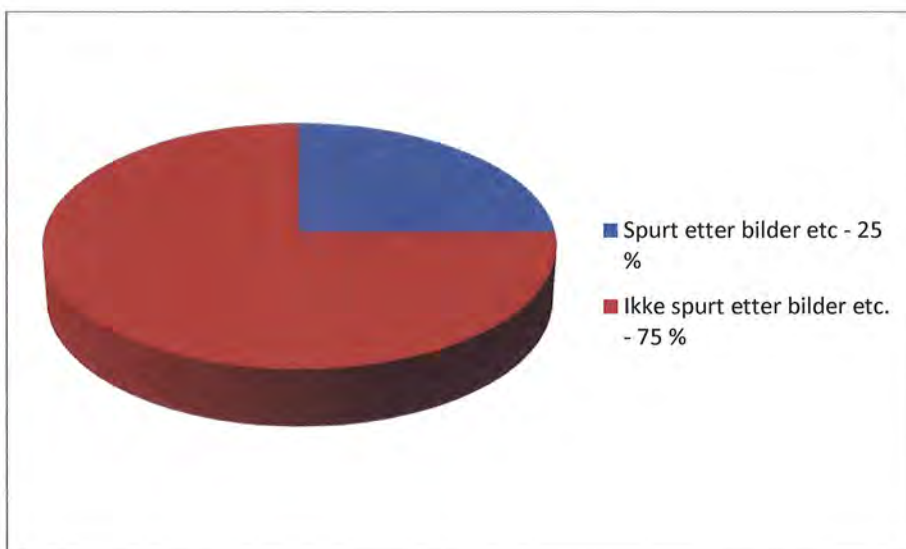

Negativ endring fra 2018 til 2019: fra 52,4 % til 58 % hvor det ikke er dokumentert at det er spurt.

Er det spurt etter relevante opptak av lyd/bilde/foto fra involverte og/eller vitner?

I kun 3 av de relevante sakene finner vi det dokumentert at det er spurt etter relevante lyd, bilde og fotoopptak fra involverte og/eller vitner.

III. 5 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor det er spurt etter bilder etc fra impliserte/vitner.

Negativ endring fra 2018 til 2019: fra 30,8 % til 25 %.

Hvis det er foretatt avhør av mistenkte på stedet – er det lydopptak av forklaringen?

Undersøkelsen viste at det var sjelden det var relevant med avhør på stedet. I de 3 relevante sakene var det kun i en sak at det ikke var spilt inn lyd.

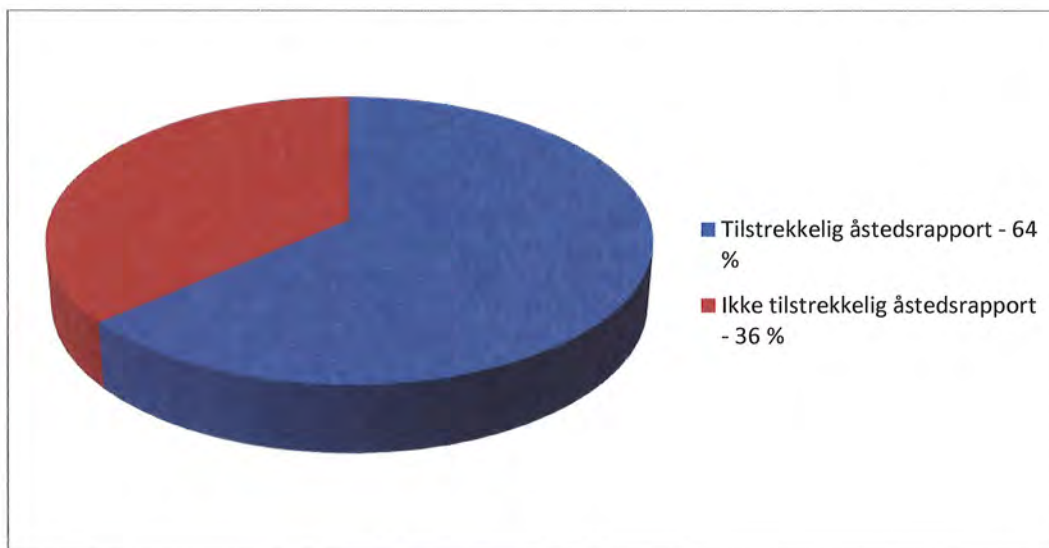
Årsaken til at det ikke var relevant med avhør var gjerne at voldsutøver var kraftig beruset og ble kjørt inn til arresten for å tørke opp for avhør neste dag.

Sporsikring

Er det utarbeidet en tilstrekkelig åstedsrapport?

I 11 av de 22 sakene var det relevant å etterspørre åstedsrapport. I 7 av de relevante sakene var det utarbeidet tilstrekkelig åstedsrapport.

III. 6 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor det er en tilstrekkelig åstedsrapport.

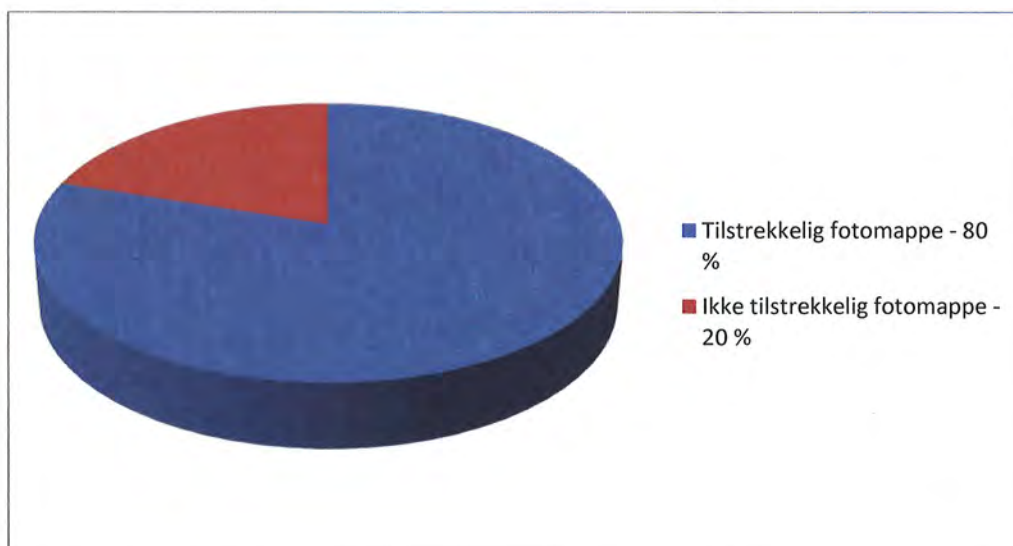

Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 37,5 % til 64 %.

Er det utarbeidet en tilstrekkelig fotomappe?

Statsadvokatene fant at i 15 relevante saker var det for 12 av de utarbeidet tilstrekkelige fotomapper.

III. 7 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor det er en tilstrekkelig fotomappe.

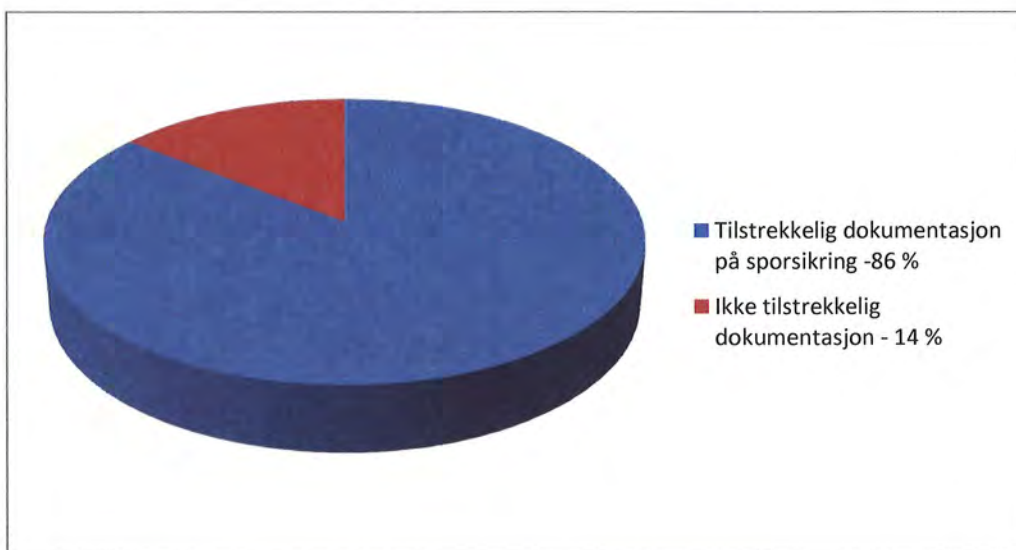

Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 70 % til 80 %.

Er det en tilstrekkelig dokumentasjon av evt. spor sikret på mistenkte?

14 saker var relevante for sporsikring på mistenkte. I 12 av disse var dette tilstrekkelig utført.

III. 8 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor det er en tilstrekkelig dokumentasjon av sporsikring på mistenkte.

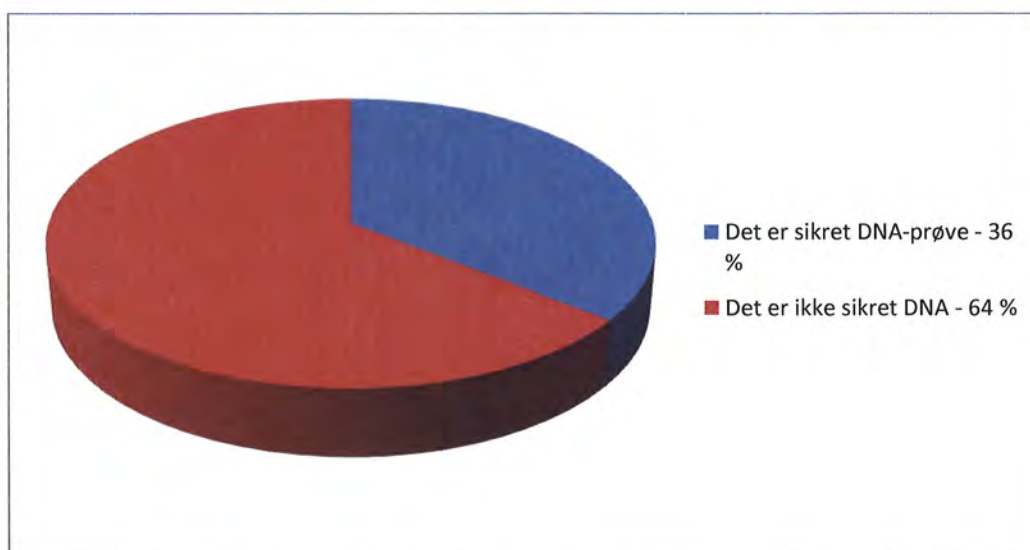

Stor positiv endring fra 2018 til 2019: fra 9,4 % til 86 %.

Er det sikret DNA prøve fra mistenkte?

Av 14 relevante saker ble det kun sikret DNA i 5 saker.

III. 9 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor det er sikret DNA-prøve fra mistenkte.

Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 29,2 % til 36 %.

Er relevante bevis beslaglagt og sikret fra involvertes (eller vitners) telefoner/data/sosiale medier?

Av 22 saker ble det funnet relevant i 7 saker å beslaglegge og sikre telefoner og fra sosiale medier og data. I 4 av disse sakene var dette utført.

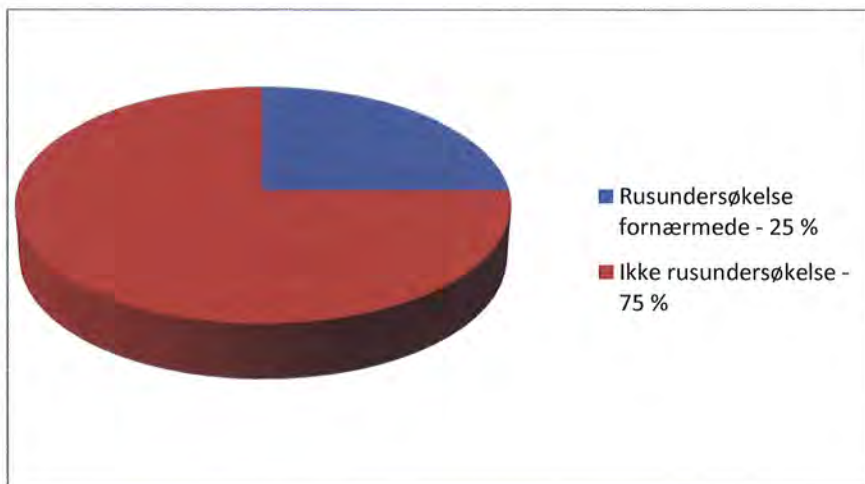
Er det innhentet lydopptak fra telefonsamtaler med nødetatene?

Av 22 saker ble det funnet relevant i 5 saker å innhente lydopptak fra telefonsamtaler med nødetatene. I 4 av disse sakene var dette utført.

Foreligger resultat av rusmiddelundersøkelse av fornærmede?

I 12 saker ble det ansett å være relevant å innhente rusmiddelundersøkelse av fornærmede. I 3 av disse sakene var det utført.

III. 10 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor det er sikret rusmiddelprøve fra fornærmede.

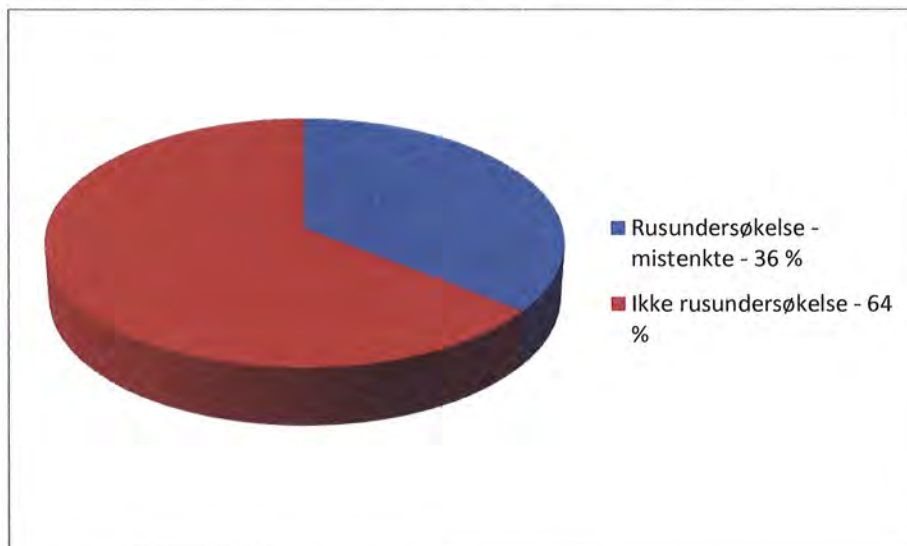

Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 0 % til 25 %.

Foreligger resultat av rusmiddelundersøkelse av siktede?

I 14 saker ble det ansett å være relevant å innhente rusmiddelundersøkelse av mistenkte. I 5 av disse sakene var det utført.

III. 11 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor det er sikret rusmiddelundersøkelse fra mistenkte.

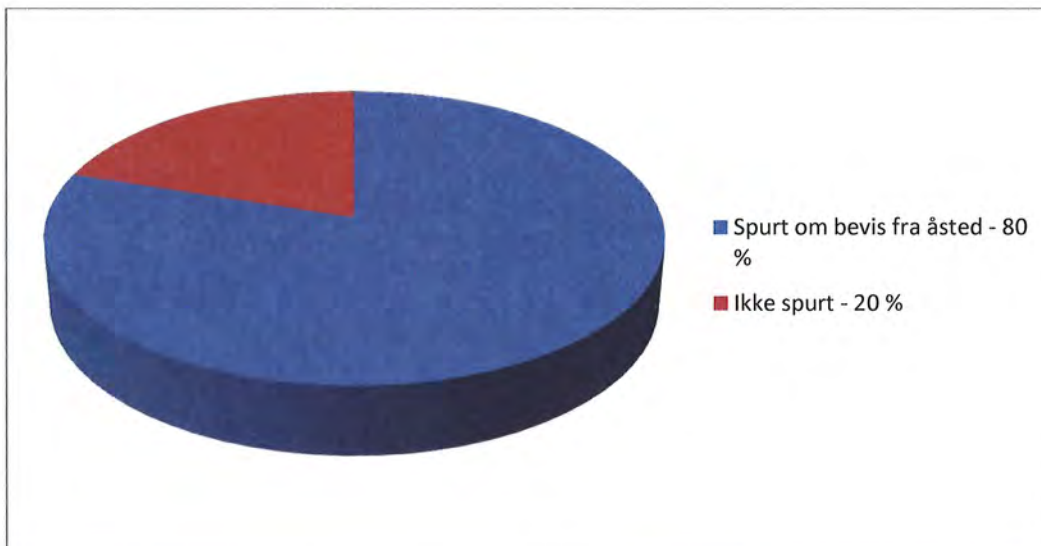
Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 20 % til 36 %.

Politiavhør av fornærmede

Er fornærmede avhørt om spor/bevis funnet på åstedet?

I 10 saker ble det ansett å være relevant å spørre fornærmede om spor/bevis fra åsted. I 8 av disse sakene ble det spurt om dette temaet.

III. 12 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor fornærmede er spurt om bevis/spor fra åsted.

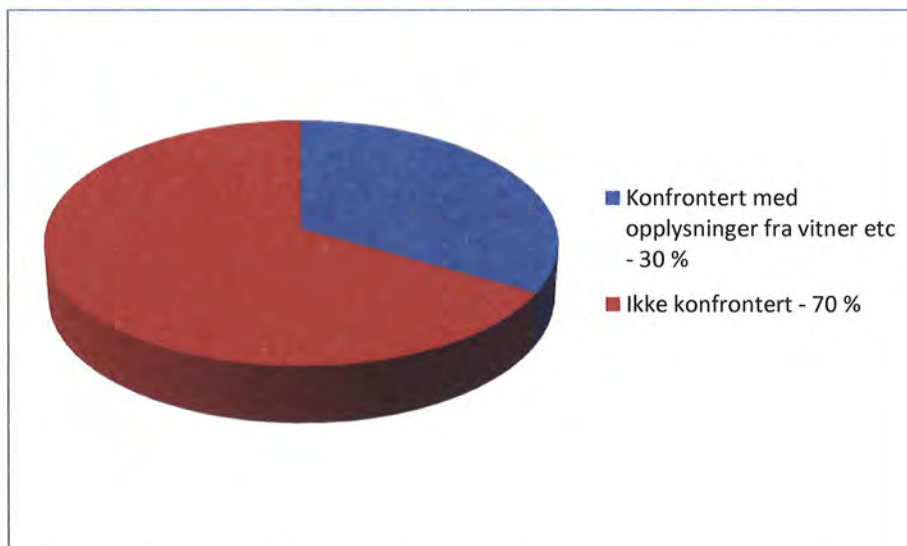

Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 57,1 % til 80 %.

Er fornærmede avhørt/konfrontert med opplysninger fra avhør av mistenkte/siktede og/eller vitner?

I 18 saker ble det ansett å være relevant å konfrontere fornærmede med opplysninger fra avhør av mistenkte/siktede og/eller vitner. I 6 av disse sakene ble konfrontasjon gjennomført.

III. 13 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor fornærmede er konfrontert med opplysninger fra andre avhør.

Minimal endring fra 2018 til 2019: fra 29,2 % til 30 %.

Er fornærmede avhørt om eventuelle etterfølgende reaksjoner/skader/sykdom?

I samtlige relevante saker var fornærmede avhørt om etterfølgende reaksjoner, skader og sykdom. I de sakene det ikke ble ansett som relevant var saker hvor fornærmede ikke var samarbeidsvillig.

Stor positiv endring fra 2018 til 2019: fra 50 % til 100 %.

Er fornærmedes sykdom/skade fulgt opp forut for påtalevedtak?

I 19 av de 20 relevante sakene, ble fornærmedes sykdom/skade fulgt opp forut for påtalevedtaket.

Stor positiv endring fra 2018 til 2019: fra 57,1 % til 95 %.

Er det tidshenvisninger i avhør av fornærmede til hvor i DVD/lydfil sentrale opplysninger/tema er omhandlet?

I ingen av de undersøkte sakene var det henvisning til tidspunkt i avhør eller dialogutskrift hvor på lydfilen de ulike temaer er behandlet. I to av sakene var fornærmede avhørt ved tilrettelagte avhør. Heller ikke i disse var det tidshenvisninger.

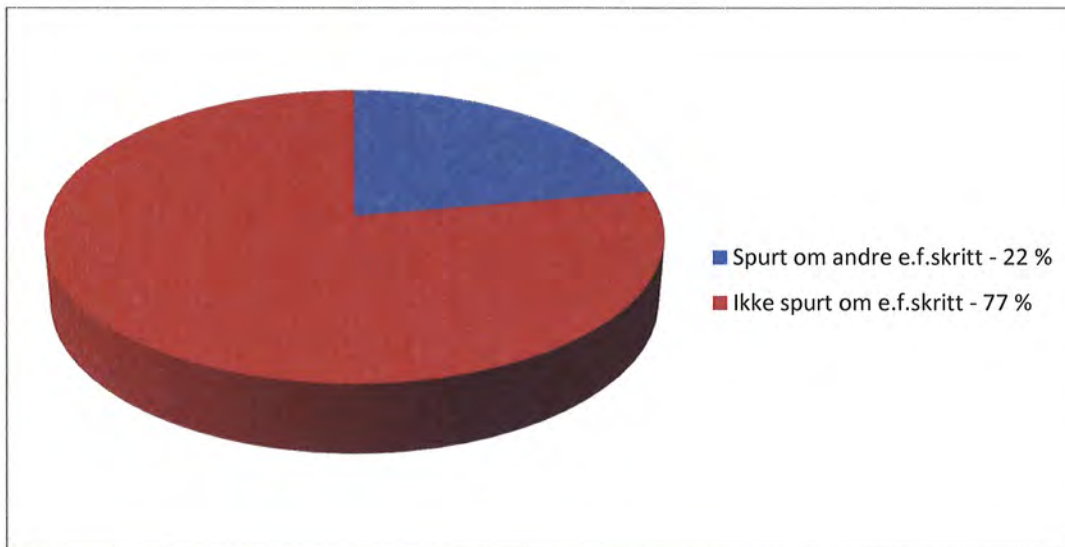
Negativ endring fra 2018 til 2019: fra 7,5 % til 0 %.

Politiavhør av mistenkte/siktede

Er mistenkte/siktede spurt om han/hun har vitner som ønskes avhørt eller om det er andre etterforskningskritt som ønskes gjort?

I kun 4 av 18 relevante saker var mistenkte/siktede spurt om han/hun ønsket utført andre etterforskningskritt.

III. 14 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor mistenkte er spurt om han/hun har vitner som ønskes avhørt eller om andre etterforskningskritt som ønskes utført.

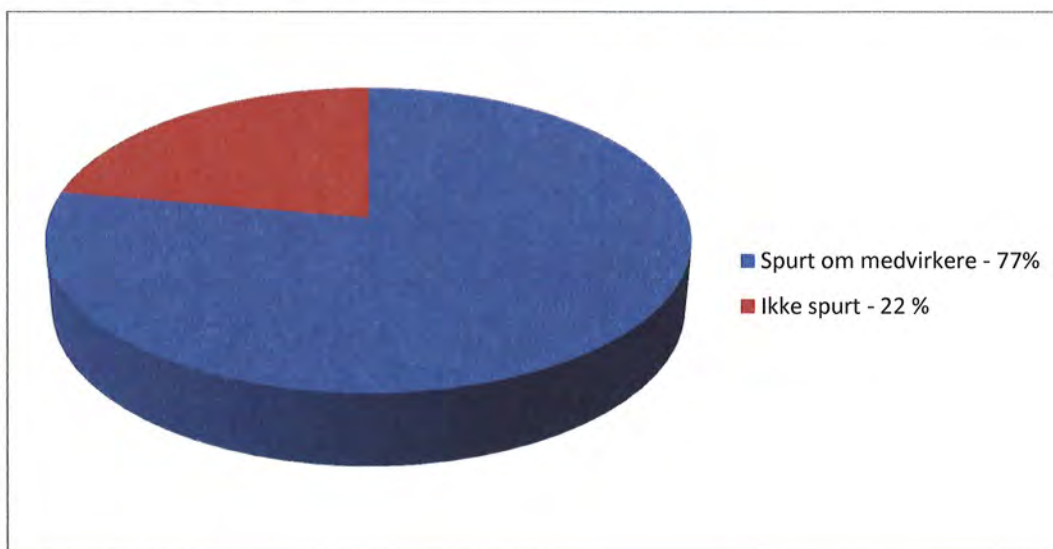

Negativ endring fra 2018 til 2019: fra 57,1 % til 22 %.

Er mistenkte/siktede stilt tilstrekkelig spørsmål for å avklare mistanken mot mulige medvirkere?

En fant at 9 saker var det relevant å stille spørsmål om for å avklare mistanken mot mulige medvirkere. I 7 av disse var det stilt spørsmål om dette temaet.

III. 15 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor mistenkte er spurt om medvirkere.

Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 55,6 % til 77 %.

Er det tidshenvisninger til hvor i DVD/lydfil sentrale opplysninger/tema er omhandlet?

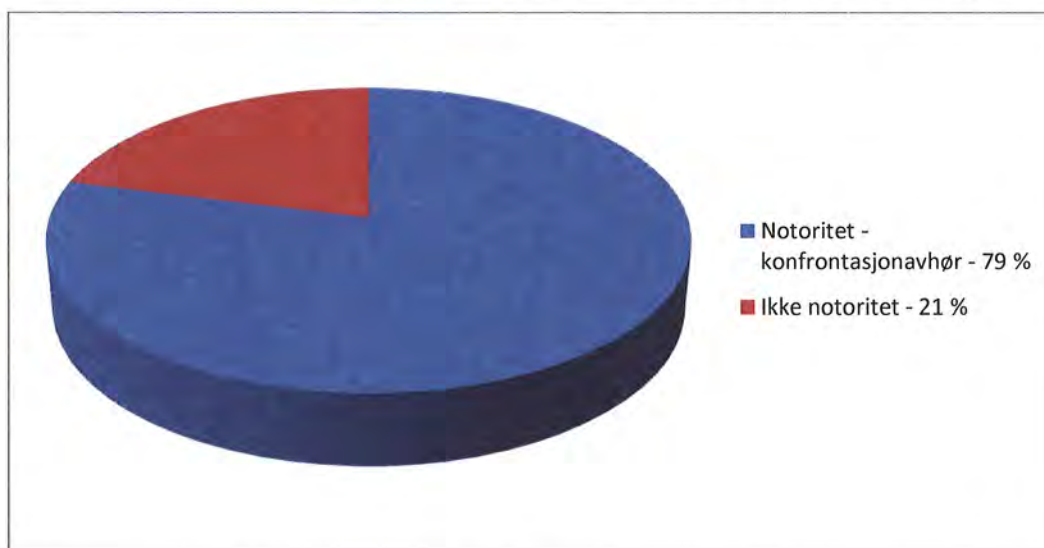
I ingen avhør av mistenkte/siktede var det henvisning til tid hvor sentrale tema var omhandlet.

Negativ endring fra 2018 til 2019: fra 4,7 % til 0 %.

Er det tilstrekkelig notoritet om evt. konfrontasjon med fornærmedes/vitners forklaringer og andre bevis?

Av 19 relevante saker, ble det gjennomført konfrontasjon av andres avhør og andre bevis i 15 saker i politiavhør av mistenkte/siktede.

Ill. 16 – Prosentvis fordeling relevante saker hvor mistenkte er konfrontert med andre avhør/bevis.

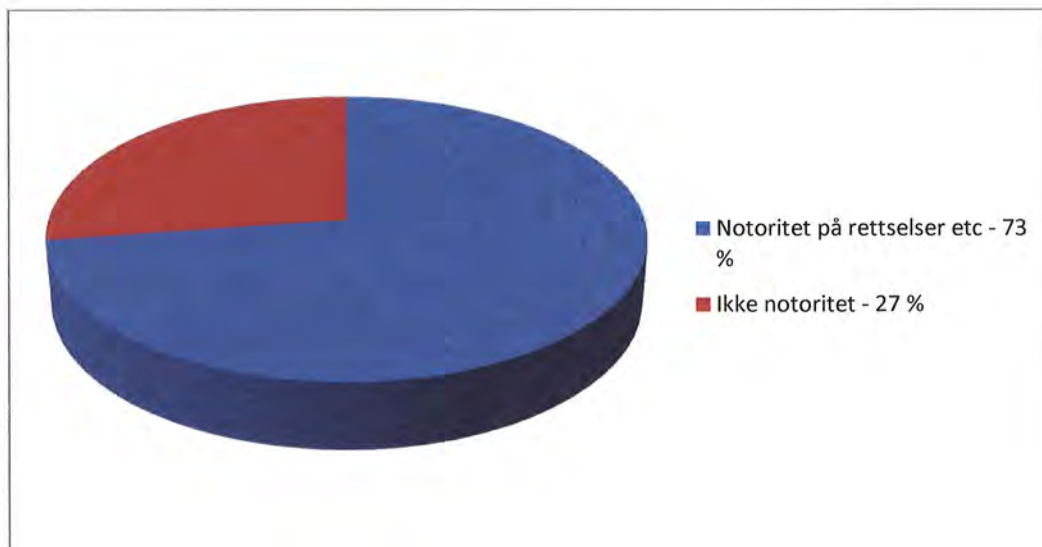

Negativ endring fra 2018 til 2019: fra 4,7 % til 0 %.

Er det tilstrekkelig notoritet om evt. rettelser eller tilføyelser ved gjennomlesing av avhøret?

Det var notoritet i forhold til rettelser og tilføyelser i 16 av de 22 sakene i undersøkelsen ved avhør av mistenkte/siktede.

Ill. 17 – Prosentvis fordeling med saker med og uten notoritet på rettelser og tilføyelser i avhør av mistenkte/siktede.

Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 48,4 % til 73 %.

Var forsvarer til stede under avhør (evt. deler av avhøret)?

I kun en sak av de 22 sakene var forsvarer tilstede under avhør.

Negativ endring fra 2018 til 2019: fra 7,1 % til 4 %.

Vitner

Er det ut fra sakens opplysninger ytterligere vitner som burde ha vært avhørt?

I kun 4 (18 %) av de 22 sakene var det etter statsadvokatenes oppfatning flere vitner som kunne vært avhørt.

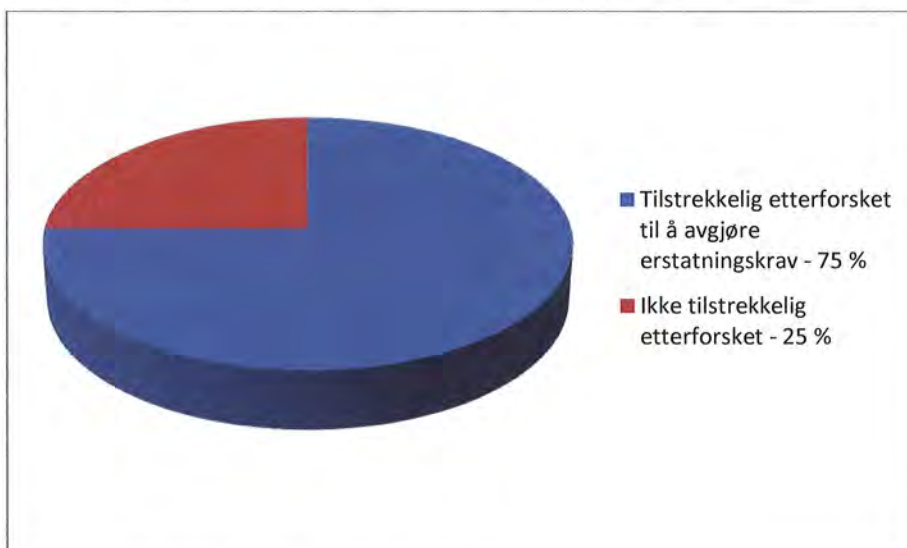
Samme prosentandel fra undersøkelsen i 2018 til 2019: i kun 18 % av sakene kunne flere vitner vært avhørt.

Etterforskningsledelse

Er saken tilstrekkelig etterforsket til å avgjøre eventuelle erstatningskrav fra fornærmede?

I 15 av 20 relevante saker var saken tilstrekkelig etterforsket til å avgjøre erstatningskrav fra fornærmede.

III. 18 – Prosentvis fordeling - saker tilstrekkelig etterforsket til å avgjøre erstatningsansvar.

Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 60 % til 75 %.

Fremdrift

Hvor lang tid fra anmeldelse til påtaleavgjørelse?

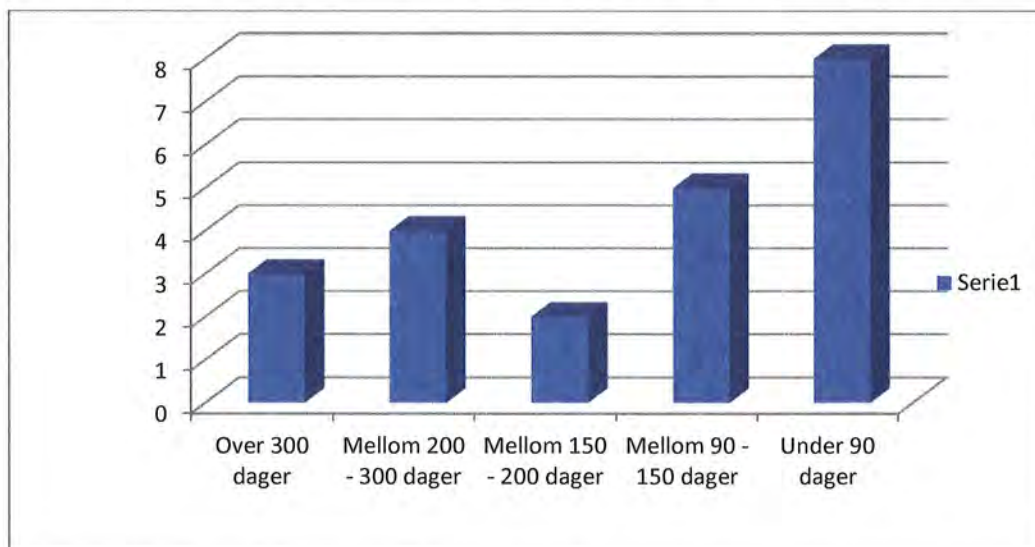
(i dager)

8 saker (36 %) var etterforsket og påtaleavgjort innen fristen.

11 saker (50 %) hadde en saksbehandlingstid på mellom 90 og 300 dager.

3 saker (ca 14 %) var på over 300 dager, henholdsvis med saksbehandlingstid på 310, 359 og 320 dager.

III. 19 – Fordeling i forhold til saksbehandlingstid fra anmeldelse frem til påtaleavgjørelse.

I kun en sak med fristbrudd var det oppgitt årsak til liggetiden.

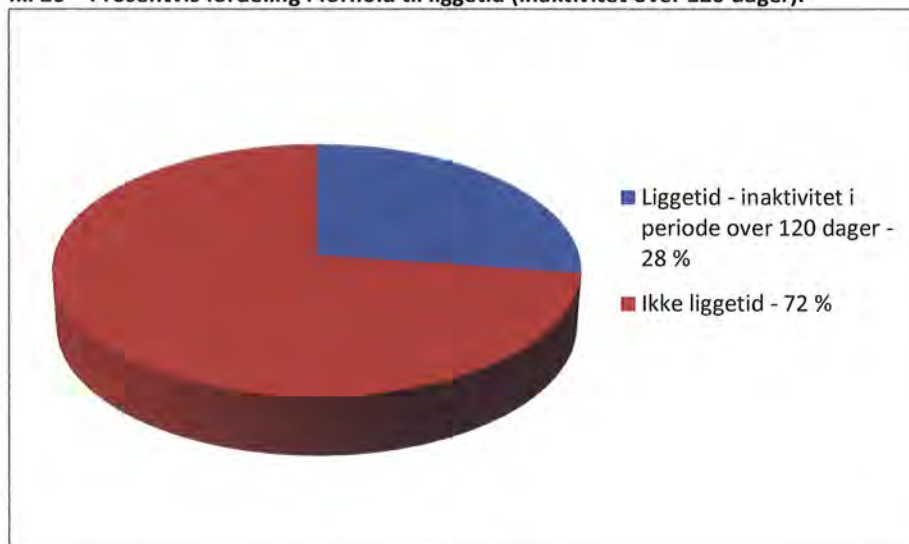
Er saksbehandlingstiden på 90 dager overholdt?

I kun 36 % av sakene i 2019 er 90-dagersfristen overholdt. Det er det samme resultatet som i 2018. En kan lese ut av sakene at noe skyldes liggetid hos jurist og i noen saker er det mangel på etterforskningskapasitet. I en sak var det et vitne som var vanskelig tilgjengelig, i to saker var legeinformasjonen sent innkommet.

Er det liggetid i saken ? (inaktivitet over 120 dager)

I 16 av de 22 sakene, mener statsadvokatene at en ikke finner totalt liggetid i en periode over 120 dager.

III. 20 – Prosentvis fordeling i forhold til liggetid (inaktivitet over 120 dager).

Positiv endring fra 2018 til 2019: fra 62 % til 72 %.

Kvalitet på påtaleavgjørelse

Har politiet valgt riktig lovbestemmelse?

I kun en av de 22 sakene undersøkelsen omfattet, var det brukt en annen subsumsjon enn den statsadvokatene mente var riktig.

Hva kjennetegner sakene med kort saksbehandlingstid?

Sak 1 – 39 dager saksbehandlingstid fra anmeldelse til avgjørelse

Fornærmede møtte på vakta ved Sentrum politistasjon i Trondheim 5 dager etter hendelsen. Han opplyste at han hadde blitt slått i hodet og to ribbein var brukket. Han var på nachspiel, og opplyste ved anmeldelsen at mistenkte mulig misforsto en situasjon hvor fornærmede dultet til sin samboer.

Samme dag saken ble anmeldt ble det sendt ut brev til lege i forhold til erklæringer, utarbeidet illustrasjonsmapper med bilder av fornærmede. 2 dager etter anmeldelse ble det tatt tre telefonavhør ved Værnes etterforskning, hvor det ble avklart at mistenkte hadde grepet inn i en situasjon i forhold til vold mot samboer og vold mot mistenkte. Siste avhør ble tatt ved Sentrum forebyggende 3 uker etter hendelsen.

Liten sak med totalt 14 dokumenter før henleggelse.

Deretter sendt for henleggelse etter bevisets stilling til statsadvokaten 39 dager etter anmeldelse.

Sak 2 – 67 dager saksbehandlingstid fra anmeldelse til avgjørelse

Voldsutøvelse på fest 31.12.2018, ordensvakt skadet. Namdal etterforskning foretok utrykning. De utførte politiarbeid på stedet, de pågrep og fotograferte tiltalte. Satte han i arrest og fikk han til å blåse i et alkometer. Foretok manuell undersøkelse av hans mobiltelefon. Han ble avhørt om morgenen, men husket lite.

I løpet av perioden 31.12.18-25.1.19 avhørte politiet totalt 19 vitner, legeattest kom på plass 29. januar 2019 og siste journal på plass 20.02.19. 8.3.2019 ble saken sendt statsadvokaten med forslag om tiltale. Avhørene er tatt i Namdal ved Nærøy patrulje og Namdal forebyggende og patrulje.

Relativt omfattende etterforsket sak med tre tiltalepunkt som resultat.

Sak 3 – 72 dager saksbehandlingstid fra anmeldelse til avgjørelse

Registrert 11.11.18 ved Verdal/Levanger patrulje. Mistenkte hadde slått en annen person i ansiktet slik at nese og tann var brukket. Utrykning til utestedet. Kartlegging av vitner på stedet. Pågripelse av siktede. Siktete fremstilt for lege pga øyeskade. Og to fornærmede transportert på sykehus, begge ble tatt bilder av.

Begge fornærmede og to vitner avhørt på stedet. Fire illustrasjonsmapper laget samme natt. Fritak fra taushetsplikt underskrevet for begge fornærmede (innherred etterforskning).

12.11.18 Fortsatte avhør av fornærmede og vitner legevakt informasjon ble lagt inn i saken.

Så avtok intensiteten i etterforskningen. I løpet av perioden 13.11.18 – 10.1.19 ble det foretatt to vitneavhør, deretter ble det innhentet ved 8 henvendelser til leger og tannleger helseopplysninger. Saken er hele veien etterforsket av Verdal/Levanger.

22.1.19 ble siktelse tatt ut og saken ble sendt statsadvokat med forslag om tiltale.

Sak 4 – 60 dager saksbehandlingstid fra anmeldelse til avgjørelse

Slåsskamp på Hegle samfunnshus hvor fornærmede får store sår i ansiktet, da han er slått med glassflaske. Politiet rykket ut og utførte politiarbeid på stedet. I rapport om anmeldelse gis det åstedsbeskrivelse, beskrivelse av fornærmede, vitneoversikt og beskrivelse av pågripelse av siktede. Det ble foretatt innenfor første døgnet avhør av tre vitner, siktede og fornærmede. Det lages to illustrasjonsmapper og innhentes en legejournal. Alt utført av Verdal/Levanger patrulje.

All etterforskning foretas innenfor 10 dager og det tar ytterligere 14 dager før legeinformasjon og rusundersøkelser er på plass. 19.12.18 ble saken sendt til statsadvokaten for uttak av tiltale.

Kjennetegn kort saksbehandlingstid:

- Godt politiarbeid på stedet
- Etterforsket samme sted hele tiden – avhør tas rett etter hendelsen.
- Lite komplekse saker
- Påtalejurist fulgt opp saken umiddelbart eller nært i tid.

Hva kjennetegner sakene med lang saksbehandlingstid?

Sak 5 – 75 dager saksbehandlingstid fra anmeldelse til avgjørelse (siktelse) deretter 5 måneder til tiltaleforslag

De vesentligste etterforskningskritt i saken:

12.8.18 - Fornærmede ringte inn til Sentrum politistasjon, Trondheim, brudd i kjeve. Han hadde dratt rett på legevakt for operasjon. Politiet sikret overvåkingsvideo samme dag.

15.8.18 – ble fornærmede avhørt.

1.9.18 - ble siktede besluttet avhentet, før dette flere forsøk på å få tak i han.

29.9.18 - ble det sendt brev til legevakta

9.10.18 – ble siktede avhørt

16.10.18 – utført ett vitneavhør

8.3.18 - forslag tiltale til statsadvokat.

Tiltale kunne vært tatt ut i løpet av oktober/november 2018.

Sak 6 – 359 dager saksbehandlingstid fra anmeldelse til avgjørelse

De vesentligste etterforskningskritt i saken:

19.3.18 – anmeldt ved kriminalvakta i Trondheim, person slått av sin bror. Utrykning, avhør på stedet av fornærmede og ett vitne, samt pågrepelse av siktede. Illustrasjonsmappe laget.

20.2.18 – avhør av siktede

23.3.18 – samtale med fornærmede om skadeomfang

I løpet av april kom det inn en god del legeinformasjon og erstatningskrav.

14.8.18 - brev til St Olavs hospital for innhenting av legeinformasjon

16.1.19 - brev til St Olavs hospital for innhenting av legeinformasjon

1.2.19 – avhør av ett vitne

15.2.19 – sendt inn til statsadvokaten med forslag om tiltale.

Tiltale kunne vært tatt ut i løpet av april 2018.

Sak 7 – 310 dager saksbehandlingstid fra anmeldelse til avgjørelse

De vesentligste etterforskningskritt i saken:

2.3.18 – Trondheim kriminalvakt, utrykning, gjengslagsmål Trondheim torg. Kontakt med fornærmede (brudd in nese og øyehule) Patruljen pågrep en av gjerningspersonene, hadde kontakt med fornærmede tok foto av han. Avhør på stedet av fornærmede.

3.3.18 - avhør av siktet nr. 1

9.3.18 – avhør av siktet nr 2

13.3.18 - illustrasjonsmappe og overvåkingsvideo inn i saken

19.3..18 - ett telefonavhør av ett vitne

22-22.4.18 – avhør av to vitner

23.5.18 – tilrettelagt avhør av fornærmede og ett vitne

14-16.7.18 – dialogutskrifter ferdige fra tilrettelagte avhør

1.11.18 – brev sendt St Olavs for innhenting av legeinformasjon

6.12.18 – svar fra St. Olavs

10.12.18 – avhør siktede 2

10.12.18 – sak sendt statsadvokat for uttak av tiltale

Tiltale kunne vært tatt ut i mai 2018 (tilrettelagte avhør ble utført for sent)

Sak 8 – 320 dager saksbehandlingstid fra anmeldelse til avgjørelse

De vesentligste etterforskningskritt i saken:

28.3.18 – tlf til krimvakta – en person slått i hodet ved Vår Frues kirke i Trondheim. Patrulje rykket ut, fornærmede ble kjørt fra stedet i ambulanse, foretatt to vitneavhør på stedet og siktede pågrepet.

29.3.18 – avhør siktede, telefonavhør fornærmede

4.4.18 – fritak taushetsplikt fra fornærmede

25.6.18 – siste legeattest inn i saken

Det kunne vært tatt ut tiltale i saken i slutten av juni 2018, men denne saken inngikk i et kompleks med mange forhold, slik at tiltalte kan selv lastes for forsinkelsen.

Sak 9 – 230 dager saksbehandlingstid fra anmeldelse til avgjørelse

De vesentligste etterforskningskritt i saken:

1.5.18 – Patrulje fra Heimdal politistasjon rykket ut da det var melding om vold på City Syd. De snakket med fornærmede, men tok ikke avhør grunnet hans tilstand. Han signerte på fritak fra taushetsplikt.

2.5.18 – Videoopptak innhentet, flere sikringer av mobil, data, sosiale medier.

3.5.18 – siktede pågrepet

1.-3.5.18 – tre illustrasjonsmapper

3. -5.5.18 – avhør av siktede

2.-25.5.18 – 10 vitneavhør og avhør av fornærmede

26.6.-28.11.18 – innhentet flere legeuttalelser

20.12.18 – oversendt statsadvokat med forslag tiltale

I denne saken er det tatt ut tiltale etter § 274 pga skadeomfanget. Det har tatt tid å kartlegge skade fysisk og psykisk og dette er nok hovedårsaken til tidsbruken.

Kjennetegn lang saksbehandlingstid:

- Mistet intensitet i etterforskningen etter straksetterforskningen var over.
- Uheldig med flere forskjellige påtalejurister i samme sak.
- Ventet på å avgjøre sak for å avdekke skadeomfang.
- Mer kompliserte saker med større skadeomfang og/eller inntatt i sakskompleks.

Oppsummering

Positiv trend

Det er gledelig å registrere at i perioden januar og ut april 2019 så har positive påtalevedtak steget fra **32 % i 2018 til 59 % i 2019**. Dette er nær en dobling. I hovedsak dreier dette seg om tiltaleuttak.

Forbedringer er registrert i forhold til følgende områder:

- ✓ Tilstrekkelig foto av åsted.
- ✓ Tilstrekkelig åstedsrapport.
- ✓ Tilstrekkelig fotomappe.
- ✓ Tilstrekkelig dokumentasjon av spor funnet på siktede.
- ✓ Sikret DNA prøve fra siktede.
- ✓ Sikret rusmiddelprøve fra fornærmede.
- ✓ Sikret rusprøve av siktede.
- ✓ Spurt fornærmede i avhør om bevis og/eller spor fra stedet.
- ✓ Avhørt fornærmede om etterfølgende reaksjoner, skader og sykdom.
- ✓ Fulgt opp fornærmede sykdom skade før påtalevedtak.
- ✓ Spørsmål i avhør i forhold til å avklare mistanke mot medvirkere.
- ✓ Notoritet på rettelsler og tilføyelser i avhørsrapporten.
- ✓ Etterforskningen har fanget opp de nødvendige vitner i sakene.
- ✓ Etterforskningen har vært tilstrekkelig for å avgjøre erstatningskrav fra fornærmede.
- ✓ Det er bedring i forhold til inaktive perioder (liggetid over 120 dager), selv om det etterforskningen tar lang tid i enkelte saker.
- ✓ Påtalejuristene "treffer" riktig ved subsumsjonsvalg.

Fortsatt læringspunkter

- ✓ En kan fortsatt spørre etter overvåkingsvideo eller lignende, eller huske på å notere i rapporten at det er utført.
- ✓ Det samme gjelder å spørre etter bilder, lydopptak eller lignende fra impliserte og vitner.
- ✓ Konfrontert fornærmede og siktede i avhør med opplysninger fra siktede og vitner.
- ✓ Henvisning i avhør til hvor man befinner seg i lydsporet, også i tilrettelagte avhør. Dette gjelder både siktede og fornærmede avhør.
- ✓ Spørre siktede i avhør om det ønskes andre etterforskningskritt utført, eventuelt andre vitner som ønskes avhørt.
- ✓ Det må være fokus på fremdrift.

Trondheim, 15. mai 2019

Kaia Strandjord
statsadvokat